

Csaba György

BIOLOGIKON

Semmelweis Kiadó

CSABA GYÖRGY
BIOLOGIKON

Csaba György

BIOLOGIKON

A biológiai és társadalmi lét ütközésének problémái az ezredfordulón

Az e-könyv alapja a 2009-ben megjelent kiadás (ISBN 978 963 9879 37 9)

© Prof. dr. Csaba György, 2009

ISBN 978 963 331 095 3

A könyv és adathordozó (légyen az e-book, CD vagy egyéb digitális megjelenés) szerzői jogi oltalom és kizárólagos kiadói felhasználási jog alatt áll. Bármely részének vagy egészének mindennemű többszörözése kizárólag a szerző és a kiadó előzetes írásbeli engedélye alapján jogszerű.

Felelos kiadó: dr. Táncos László
Tördelőszerkesztő: Galgovics Tamás
Grafika és borító: Elekes Áron
SKD: 237

TARTALOMJEGYZÉK

A SZERZŐ ELŐSZAVA	7
QUO VADIS HOMO?	9
I. Az átruházott evolúció	11
II. Homo biomanipulatus	17
III. Homo technomanipulatus	31
IV. Homo genomaniplulatus	42
V. Homo clonomanipulatus	56
VI. Homo medicomanipulatus	67
VII. Homo naturalis	76
DARWIN 200/150 – EVOLÚCIÓ VAGY INTELLIGENS TERVEZÉS?	87
NŐ, FÉRFI, HORMONOK ÉS NEMISÉG	99
A gyengébb és az erősebb nem	101
Nőtlen embriók – özvegy asszonyok. Az ember nemi arányai	128
A szexualitás zavarai korunk szteroidszennyezésének tükrében	134
A tudatlanság biztonsága, avagy az antibébi-tabletta históriája	145
Egy biokrimi margójára: a szexuális szelekció problémái	159
Magzatkárosító bűntetteink és következményeik	165
Öregember nem vénember? Az apai életkor hatása a magzatra	174
Szója, ha mondom...	178
GONDOK ÉS GONDOLATOK AZ EZREDFORDULÓN	189
Én, a DNS hordozója	191
Kinek az érdeke?	199
A hit gyógyító ereje	205
Korunk tudományellenessége	219
Gondolatok a jelen és a jövő népesedési problémáiról	227
Diktatúra és demokrácia a tudománypolitikában	239
Tíz évvel Dolly után: a klónozás csődje?	251
Csalások és hazugságok az élettudományok kutatásában	255
A specializálódás – lehetőség vagy szükségszerűség	266
Selye János és a stresszelmélet	273

A SZERZŐ ELŐSZAVA

Azt mondják, orvosnak azért tanul az emberfia, mert betegeket akar gyógyítani. Nos, ez csak részben igaz. Azok is orvosnak tanulnak, akik az egészség és a betegség mechanizmusait akarják tanulmányozni, és így csak közvetve – bár nem kevésbé hatékonyan – vesznek részt a betegek gyógyításában. Én ez utóbbiak közé tartozom. Az elmúlt hatvan esztendő alatt megpróbáltam tanulmányozni – több, kevesebb eredményességgel – néhány olyan mechanizmust, melyek az emberi betegségek létrejöttére is magyarázatul szolgálnak, és megpróbáltam az orvostanhallgatókba biológiai szemléletet oltani. Az orvostudomány ugyanis emberre alkalmazott biológia, így az utóbbi ismerete nélkül nem lehet sikeresen művelni az előbbi. Amikor azonban az általános biológiai törvényszerűségeket az emberre alkalmazni akartam, rá kellett jönnöm, hogy ez csak részben lehetséges, mert az embernek van egy olyan sajátja, amely az állatvilágban nem vagy csak csírájában létezik, ez pedig a társadalmi mivolta. Ez jó ideig békésen megfért a biológiai mivoltával, mígnem éppen a biológiai tudomány és a technika ugrásszerű fejlődése korunkban olyan problémákat hozott felszínre, melyeknek jelen pillanatban csak a súlyát érezzük, de megoldásuk még csak nem is körvonalazódik. E problémák elsősorban a technikai fejlődés sebessége és az ember biologikumának konzervativizmusa közötti ütközések miatt keletkeztek. E kérdésekkel való vívódásom terméke volt Vörös László barátommal együtt írott könyvem, a „Ma és holnap” (1975-ben) és a később önállóan írott „Gondolatok a biológiáról” (1984-ben), de ugyanezek a problémák kényszerítették ki az általam szerkesztett „A modern ember biológiai paradoxonja” c. könyv három kiadását (1967, 1978, 1989).

Az utóbbi évtizedekben a biológiai és orvostudományi kutatások – igénybevéve a technikai fejlődés által nyújtott lehetőségeket – olyan mértékben haladtak előre, hogy az általuk teremtett beavatkozások egy új minőségbe csaptak át, érintve az egyedi ember integritását, de akár a faj szerkezetét is. Ezen lehetőségek és – várható vagy megelőzhető – következményeik megvi-

tatása e könyv elsősorban tárgya. De megpróbáltam írásba foglalni azokat a gondolataimat is, melyek – most már e lehetőségeket figyelembe véve – a biológiai és társadalmi lét ellentmondásait tükrözik. A kötet számos olyan eszmefuttatást tartalmaz, melyek a Természet Világa c. folyóirat hasábjain már az elmúlt évtizedben megjelentek, de vannak benne egészen friss gondolatok is, és nem tartalmaz semmi olyat, ami ne lenne aktuális napjainkban is. Kétszáz éve született Darwin, és evolúciós elmélete nyomtatott megjelenésének (A fajok eredete) is 150 éves évfordulóját ünnepeljük. Ez alkalmat ad arra, hogy megvizsgáljuk, milyen következtetések vonhatók le tanai alapján korunk emberéről. A kötet túlnyomó része tehát ezzel foglalkozik, ugyanakkor nem egységes anyagot táral az olvasó elé, mint egy regény. Ami mégis egységessé teszi, az az emberért való aggodás egy olyan korszakban, amelyben – a harmadik évezred elején – az emberiséget érintő döntési kényszerek sorozata állt elő. Kérem, fogadják e kötetet ennek megfelelően.